

Transföreningen FPES

Full Personality Expression Sweden

Transpersoners situation i samhället igår, idag och imorgon

Vilka är vi som håller denna presentation?

- Alfie Martins, Ordförande FPES, alfie.martins@fpes.se
- Sara Bystam, Vice Ordförande FPES, sara.bystam@fpes.se

Transföreningen FPES

Box 787

114 79 Stockholm

Telefon: 08-604 13 93

Email: info@fpes.se

Hemsida: <http://www.fpes.se>

FPES Historia

Föreningen bildades 17 November 1966 av Anette Hall med flera. FPE-NE bildades som en förening för heterosexuella transvestiter. Föreningen bildades efter en amerikansk förebild och organiserade till en början medlemmar i Norra Europa.

Kortfattat kan en säga att föreningen organiserades som en traditionell "herrar klubb", exempelvis Rotary. Medlem blev man efter att ha blivit rekommenderad av en eller flera andra medlemmar och efter att ha blivit intervjuad, inte sällan av Anette Hall personligen. Frågorna var personliga och handlade om hur den ansökandes familjeförhållanden såg ut, om hen var gift eller skild, om hur ofta hen "bytte om", om och för vilka hen berättat om sitt "intresse" etc.

FPES Historia - fortsättning

Man skall komma ihåg att när föreningen bildades så var samhällsklimatet annorlunda än idag. Transvestism ansågs till exempel vara en sjukdom fram till 2009.

FPES var därför länge en hemlig förening. Det är inte förrän på 2000 talet som förändringar inleds till att även tillåta transsexuella som medlemmar. Under 2000 talet blir föreningen mycket öppnare och börjar engagera sig mer i att förändra i samhället. Idag är detta en väldigt viktig del av föreningens verksamhet. Det innebär exempelvis att vi föreläser, påverkar politiker, myndigheter, organisationer, polisen mm för att stärka möjligheterna för alla transpersoner.

Transpersoners situation, en tillbakablick

Traditionellt så har transpersoner det väldigt svårt i samhället. Några exempel på problem som finns och har funnits i samhället.

- 2009 tas sjukdomsstämpeln för transvestism bort, att jämföra med att sjukdomsstämpeln togs bort för homosexualitet 1979.
- Det är fortfarande en psykiatrisk diagnos att vara transsexuell.
- Fram till 2013-07-01 så var det ett krav att man var steril för att få tillstånd till att byta juridiskt kön. Du fick inte heller spara några könsceller vilket ju innebär att du inte tilläts att bli biologisk förälder till ett barn. Man fick heller inte vara gift. En skadestandsprocess pågår.

Hur ser det ut idag?

Man skulle ju vilja tro att det är lättare idag men en undersökning från Folkhälsomyndigheten visar att

- Fler än var tredje person i enkäten har under det senaste året allvarligt övervägt att ta sitt liv.
- Varannan har upplevt kränkande behandling under de senaste tre månaderna.
- Varannan har undvikit olika vardagliga aktiviteter på grund av rädsla för diskriminering det senaste året.

Hur ser det ut idag?- fortsättning

- Många känner sig otrygga i vardagen och är rädda för att gå ut ensamma. Så många som var femte har blivit utsatt för våld på grund av sin transidentitet och en av tre har blivit utsatt för psykiskt våld.
- Man har i stor utsträckning lågt förtroende för exempelvis polis, hälso- och sjukvård samt socialtjänst – instanser vars uppgift är att ha en skyddande och främjande roll i samhället.

Hur ser det ut idag? - Bemötande

Det finns en hel del att fundera på vad gäller bemötandefrågor. Ställ dig själv frågan hur vill du bli bemött i vården, i kontakt med myndigheter, från företag, från socialtjänsten mm.

- Ifrågasatt?
- Tolererad?
- Acceperad?
- Respekterad?
- Sedd?

Verkligheten för många transpersoner är att man blir ifrågasatt. Man kan få höra saker som

- Du kan ju inte vara kvinna du låter ju som en man

Hur ser det ut idag? – Bemötande fortsättning

Många transpersoner mår även dåligt av att få väldigt personliga frågor. I väldigt många fall är detta frågor som man aldrig skulle ställa till en "vanlig" person.

Exempel kan vara

- Går du på herr eller damtoaletten?
- Sitter du ner när du kissar?
- Hur fungerar det att ha sex?
- Tänker du på killar nu då?

Skulle du själv tycka att det var ok om en vilt främmande människa skulle komma fram på krogen och fråga dig till exempel vilken ställning du gillar bäst vid samlag?

Hur ser det ut idag? – Bemötande fortsättning

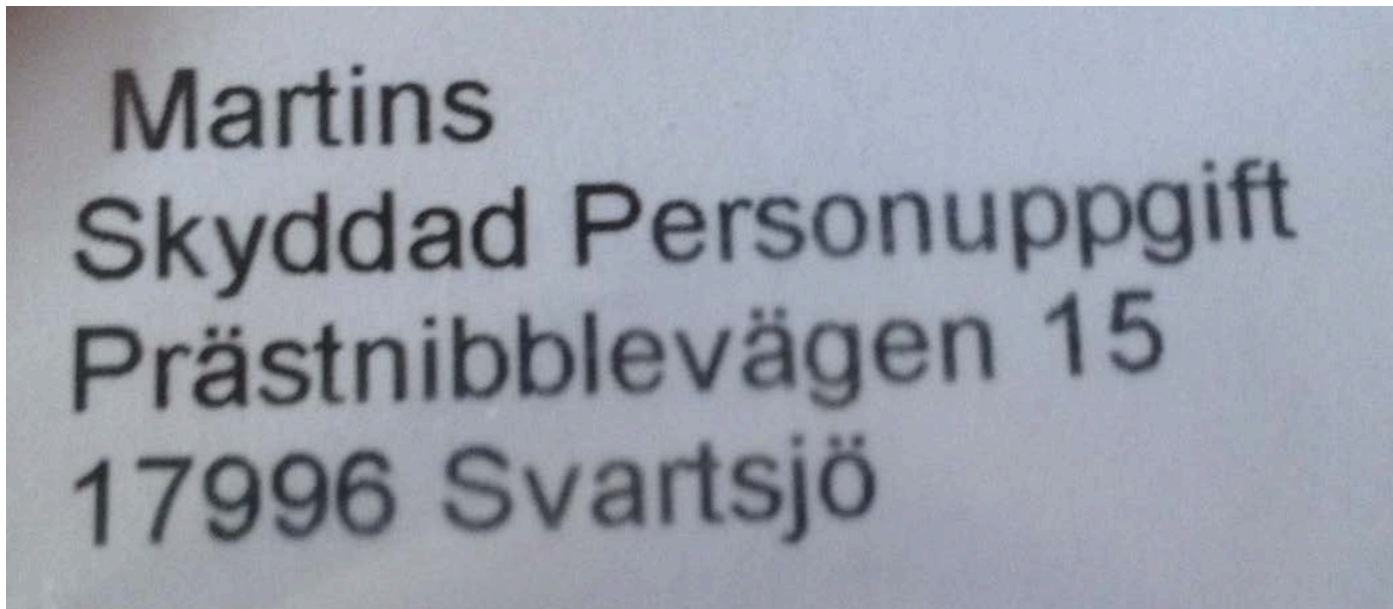
- Då många transpersoner mår väldigt dåligt så är det ännu viktigare med ett bemötande som inte exkluderar eller kränker personen ytterligare.
- ***Fråga personen hur hen vill bli omtalad och tilltalad och respektera detta utan att ifrågasätta.***
- Tänk på namn och pronomen är viktiga för välmående.
- Vill "hon" heta Anders så tillmötesgå detta.
- Vill Karin bli omtalad som han så tillmötesgå detta.
- Säger Stina att hen är ickebinär så respektera detta
- ***Är du osäker på namn / pronomen så fråga!!***

Hur ser det ut idag? - Sammanfattning

- Vanliga pronomen som används är: han, hon, hen, den, de, det, dem, dom.
- Det går inte att veta vilket pronomen som önskas. Fråga och använd det önskade pronomen.
- Fråga inte om saker som inte är relevanta och fråga inte frågor som du själv inte skulle svara på
- Personen framför dig är inget uppslagsverk om Trans eller kön eller sexualitet.
- Kunskap om detta får du skaffa dig på annat sett. Exempelvis på <http://kickanwicksell.se/2013/12/02/att-respektera-en-annan-manniskas-konsidentitet/>
<http://www.transformering.se/>
<http://www.tessanc.se/index.htm>

Skrämmande exempel ur verkligheten

- M:s kontakt med Socialtjänsten
- H:s diskriminering på arbetsplatsen
- Skyddade personuppgifter hanteras inte korrekt.

Vad gör FPES för att påverka?

Föreningen arbetar för personer vars könsidentitet och/eller könsuttryck skiljer sig från den traditionella könsnormen genom att vara en röst i samhället. Vi strävar efter att alla transpersoner skall få samma villkor, bemötande och rättigheter i samhället som alla andra människor åtnjuter. Detta sker exempelvis genom

Politisk påverkan	Social verksamhet
• Myndigheter	• Närstående
• Politiker	• Möten / Träffar
• Vård & Omsorg	• Arrangemang
• Diskriminering	• Föreläsningar
• Polisen	• m.fl
• m.fl	

Aktuella utredningar

- Skärpt skydd för transpersoner (SOU 2015:103)
- Förändringar i könstillhörighetslagen. (SOU 2014:91, delad 2 undersökningar. Socialdepartementet & Finansdepartementet).
- För en god och jämlik hälsa, en utveckling av det folkhälsopolitiska ramverket (SOU 2017:4)
- Förslag till lag om ersättning till personer som fått ändrad könstillhörighet fastställd i vissa fall (Promemoria DS2017:6)
- Stärkt ställning och bättre levnadsvillkor för transpersoner Dir2016:102

Aktuella utredningar

- Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453) (SOU 2014:91, Kap 1.4)

Härigenom föreskrivs i fråga om socialtjänstlagen (2001:453) dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 5 kap. 12 och 13 §§, och 11 kap. 1 b §, av följande lydelse, dels att rubriken närmast före 5 kap. 12 § ska lyda "Unga transpersoner".

FPES Fokusfrågor

Många av FPES fokusfrågor har under dom senaste åren antingen lösts genom nya lagar eller åtminstone vara på väg att lösas. FPES är idag en naturlig organisation att prata med när det gäller transfrågor vilket innebär att vi ofta blir inbjudna till möten med myndigheter, politiker mm. Vi är också remissinstans när det gäller transfrågor.

Aktuella fokusfrågor

- Bemötande
- Jämlik sjukvård
- Neutrala personnummer

Hur vill vi att det skall se ut imorgon?

Det hindrar dock inte att det finns väldigt mycket kvar att göra

- Bemötande, här behövs en stor förbättring hos alla yrkesgrupper som möter transpersoner i sin yrkesutövning. Till exempel vårdpersonal, socialsekreterare, jurister, poliser, åklagare, lärare mm
- Utbildning, troligen är det enda sättet att lösa bemötandefrågorna att införa dessa som obligatorisk del av alla utbildningar.

Hur vill vi att det skall se ut imorgon?

HBTQ certifieringar är en möjlighet att få upp folks medvetenhet på arbetsplatser som kommer i kontakt med transpersoner. Följande erbjuder certifieringar

- Facket
- Antidiskrimineringsbyråerna
- RFSL

Normkritik

Genustänk

Andra sätt är att ha föreläsningar på företag, skolor, organisationer mm. Detta kan FPES hjälpa till med i viss mån.

Tack för att ni lyssnade. Alfie & Sara

Transföreningen FPES

Box 787

114 79 Stockholm

Telefon: 08-604 13 93

Email: info@fpes.se

Hemsida: <http://www.fpes.se>